

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ В ДЕЙСТВИЕ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Политиката на Министерството на образованието и науката е свързана със създаване на условия и подкрепа за развиване култура за създаване и прилагане на иновации във всички сфери на училищния живот. През 2017 г. иновативните училища са 184, а за 2021/2022 г. вече – 510. Те извършват целенасочена, планирана и контролирана промяна чрез иновативни практики, с които се търсят решения на организационни и съдържателни проблеми в образователния процес.

През 2022 г. програмата е насочена към подкрепа на училища и на учители, реализиращи иновативни дейности чрез създаването на иновативна учебна среда в класната стая, иновативни методи на преподаване, както и към училища с иновативни практики и такива с потенциал за развитие на иновации в областта на природните науки, дигиталните технологии, инженерното мислене и математика (STEM).

Иновативните училищни модели, имащи потенциала да трансформират традиционната педагогическа парадигма и образователна практика, най-често са свързани с:

1. Иновативни методи – проектно-базирано обучение, екипна работа на ученици и учители и др.
2. Нова организация на обучението – интердисциплинарни модули, съвместно преподаване, екипи от учители при промяна в учебното съдържание и нови учебни предмети.
3. Изработване на методологии за интегративно учебно съдържание и преподаване по STEM.

Националната програма ще подпомага и мотивира учителите и училищата да създават и прилагат подходящи методи на преподаване и ще се създаде методология за учители за преподаване в STEM среда в областта на природните науки, математиката и технологиите с цел повишаване на образователните резултати на учениците, придобиване на система от компетентности, трайни, цялостни знания, ключови умения и нагласи, ориентирани към практиката, развитието и кариерното ориентиране на учениците и насочването им към професиите на бъдещето.

2. ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Националната програма е разработена в съответствие с приоритетна област 6 „Образователни иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие“ на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

2.1. Обща цел

Създаване на мрежа от иновативни училища за споделяне и обмяна на опит за успешно прилагане на компетентностния подход в обучението и за формирането на ключови умения на XXI век.

Осигуряване на целенасочена подкрепа за творчески работещите училища и учители, които търсят и постигат промяна в начина на преподаване и усвояване на знанията и уменията при формиране на компетентности. Подкрепа за работата в класната стая за използване на иновативни и интерактивни методи, за активно взаимодействие с участниците в образователния процес и персонализация на резултатите на учениците. Подпомагането на иновациите в методите на преподаване ще спомогне за по-висока мотивация за учене, по-осмислено и трайно знание. Програмата ще подпомага развитието на училищна творческа среда с фокус върху иновативните методи на преподаване – проектно-базираното обучение (ПБО), съвместно преподаване, интердисциплинарно преподаване, както и интерактивни методи за преподаване в хибридна среда.

Развиване на образователната STEM среда за прилагане на нови методи на преподаване с цел мотивиране на учениците за учене, трайно знание и професионална ориентация в областта на високотехнологичните индустрии.

Създаване на методология за преподаване в STEM среда чрез интегрирано съдържание по природните науки, дигиталните технологии, инженерното мислене и математиката, квалификация на учителите и нови методи на преподаване, модели за интегрирано знание, ресурси и др.

2.2. Конкретни (специфични) цели

- Създаване на мрежа от иновативни училища според вида на прилаганата иновация, общите цели и задачи.
- Създаване на работещи връзки между училища, вписани в Списъка на иновативните училища, и училища, които имат сходни предизвикателства, решения и идеи за промяна. По-активно включване на учениците в иновативните процеси.
- Създаване на иновативно пространство между училища в партньорство с общи цели, възможности и желание за обмен на нововъведения.

- Създаване на условия за мултиплициране и партньорство за иновации и добри педагогически практики.
- Развиване на взаимното учене и провокиране за иновативни решения във всички сфери на училищния живот сред учителите, директорите и експертите от регионалните управления на образованието. Изграждане на мрежи на иновации чрез създаване на иновативно пространство между училища, представители на висшите училища и неправителствения сектор, в партньорство с общи цели и теми за обмен на нововъведения.
- Създаване на условия за подкрепа на иновации в образованието чрез приложими за училищната система резултати от иновации и иновативни продукти.
- Научен анализ на иновациите в училищното образование.
- Административно обслужване в електронна среда и поддръжка на уеб-базирана платформа за подпомагане изграждането на мрежата на иновативни училища и училища, търсещи и прилагащи иновативни практики.
- Подкрепа на работата на педагогическите специалисти чрез осигуряване на финансова обезпеченост за закупуване на необходимите материали, учебни средства и пособия;
- Създаване на условия за прилагане на изследователски методи в конкретни ученически проекти;
- Превенция на отпадането от образователната система чрез създаване на мотивация за учене;
- Създаване на ефективна методика за обучение по STEM науки в иновативна учебна среда, водеща до активно учене;
- Изработване на методология и ресурси за учители за преподаване в STEM среда;
- Популяризиране на STEM образованието в България.

2.3. Обхват на програмата

По Модул 1, 2 и 3 - държавните, общинските и частните училища от системата на училищното образование в Република България, Българското средно училище „Христо Ботев“, град Братислава, Република Словакия и Българското средно училище „Д-р Петър Берон“, град Прага, Чешка република.

По Модул 4 – държавните и общинските училища.

3. БЮЖЕТ НА ПРОГРАМАТА

Общ бюджет на Програмата: **2 300 000 лв.**

Разпределение на общия бюджет по модули:

Модули	Средства в лв.
Модул 1 „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между училищата“	1 875 200 лв.
Модул 2 „Форуми за иновации в образованието“	30 000 лв.
Модул 3 Създаване на условия за иновации в образованието	94 800 лв.
Модул 4 „Осигуряване на финансови средства за материали, учебни средства и пособия за прилагане на иновативни методи на преподаване“	150 000 лв.
Модул 5 „Създаване на методика и ресурси за STEM образование в STEM среда“	150 000 лв.
Общ размер	до 2 300 000 лв.

3.1. МОДУЛ 1: „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между училищата“

Модул 1.1. „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между иновативни училища, публични изяви и продукти, представящи обмена на иновации“ – до 1 093 000 лв., включваща до 300 училища, и до 2400 ученици и учители.

Модул 1.2. „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации на училища, които не са в Списъка на иновативните училища, но са включени в програмата“ – до 775 000 лв., включваща до 300 училища и до 2400 ученици и учители.

Модул 1.2.1. „Участие в мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации на българските средни училища в Прага и в Братислава – до 7200 лв.

3.2. МОДУЛ 2: „Форуми за иновации в образованието“

Модул 2.1. Регионални форуми: Конференции, методически срещи, дискусии, работни семинари за иновации в образованието, организирани на регионален принцип – до 8 форума с индикативен брой до 1200 участници педагогически специалисти и ученици - до 30 000 лв.

3.3. МОДУЛ 3: „Създаване на условия за иновации в образованието“

Модул 3.1 Създаване на условия за иновации в образованието чрез приложими за училищната система резултати от иновации и иновативни продукти – до 47 000 лв.

Модул 3.2. Мониторинг от МОН и РУО по изпълнение на модула и дейностите по координация и съдействие за организиране и провеждане на форумите за образователни иновации – до 8 000 лв.

Модул 3.3. Научноизследователски анализ на резултатите от реализираните иновации и обмен на иновации между училищата - до 14 800 лв.

Модул 3.4. Административно обслужване в електронна среда и поддръжка на веб-базирана платформа за дейностите по програмата – до 25 000 лв.

4. ДОПУСТИМИ БЕНЕФИЦИЕНТИ

По модули 1, 2 и 3:

- Държавните, общинските и частните училища от системата на училищното образование в Република България;
- Българското средно училище „Христо Ботев“, град Братислава, Република Словакия, и Българското средно училище „Д-р Петър Берон“, град Прага, Чешка република;
- Висши училища, научни институти;
- МОН и РУО.

По Модул 4: Държавни, общински училища

По Модул 5: Национален STEM център

5. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

5.1. Модул 1 „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации“

Обмен на иновационни практики (мобилности) – споделяне на опит на място между училищата.

Иновативните училища извършат двустранно сътрудничество за обмен на иновационни практики помежду си, като създават връзка чрез електронната платформа и реализират взаимни посещения на място на общо 8 участници, в т.ч. учители и ученици за период до 4 (четири) дни с до 3 (три) нощувки (иновативно с иновативно училище).

Училищата, които не са в Списъка на иновативните училища, избират чрез електронната платформа за сътрудничество по едно иновативно училище за партньор. Извършват по две мобилности за посещение на място в двете партниращи си иновативни училища, с общо 8 участници, в т.ч. ученици и учители за период до 4 (четири) дни с до 3 (три) нощувки. Училището само избира разпределението на броя на учители и ученици за мобилностите.

1.1. Иновативните училища избират помежду си партньор за сътрудничество и обмяна

на иновации от Списъка на иновативните училища в електронната платформа на програмата и сключват договор по образец за сътрудничество с него. Възможен е само един договор за сътрудничество между две иновативни училища.

1.2. Училищата, които не са вписани в Списъка на иновативните училища, избират от електронната платформа иновативно училище. При наличие на повече от едно училище, кандидат за партньорство, иновативното училище сключва договор за сътрудничество с избрано от него училище. Иновативното училище може да партнира само с едно училище, което не е вписано в Списъка на иновативните училища, заявило интерес към съответната иновация чрез електронната платформа за сътрудничество. Програмата за мобилността се определя от училищата партньори.

В договорите за сътрудничество по т. 1.1. и т. 1.2. директорите посочват и мотивират възможността за приложимост на иновацията, дейностите по обмен и начина на извършването му, продължителността, времето и мястото на посещението, участниците, планираните публични изяви и/или резултатите от сътрудничеството и др.

Сътрудничеството между училищата е насочено в областите на дейност на иновативните училища и е с приоритет приложимостта на иновацията/иновациите в училището, което не е вписано в Списъка на иновативните училища, спрямо определените области:

- разработени и въведени иновативни елементи по отношение на организацията и/или съдържанието на обучението;
- организирани по нов или усъвършенстван начин управление, обучение и образователна среда;
- използвани нови методи на преподаване;
- разработени по нов начин учебно съдържание, учебни програми и учебни планове.

Реализирането на мобилността за обмен на иновации между училищата е в зависимост от вида на иновацията и целите на сътрудничеството:

- училищата да демонстрират пряко иновациите на място в двете училища – партньори и да включват всички участници в иновативните процеси по подходящ начин;
- иновативните процеси и продукти да бъдат представяни в своето пряко приложение в училищния живот и своето развитие, да се споделят и демонстрират предизвикателствата и постиженията в реална среда;
- иновациите в училищата да се обменят в действие и на място – в учебни часове, в извънкласни занимания, в междучасия, в местата извън училище, където се провеждат иновативни уроци, по време на заседания на педагогически съвети, на обществени съвети, пред родителски общности и на други места;

- партньорите да са равностойни при обсъждането и прилагането на иновациите при обмена в училищата;
- да се покаже работата на професионалните екипи от различни педагогически специалисти;
- да се демонстрират стъпките на напредъка при приложенията на иновациите от партньорите;
- да се реализират съвместно разработени иновативни уроци, части от тях или други занимания от преподаватели от двете училища;
- учениците от партниращите училища да се включват активно в иновативните процеси със свои връстници.

Партниращите училища организират публични изяви с участието на родители и образователната общност за мултиплициране на иновациите и опита. Партниращите училища осигуряват съвместен продукт от мобилността за популяризиране на иновациите – презентации, видеофилми, книжни издания, електронни уроци и др.

По модула се осигурява финансиране за посещение в училище на общо 8 участници, в т.ч. учители и ученици, които се определят от училищното ръководство.

Разрешава се увеличение на броя на участниците (учители и ученици) при собствено финансиране.

Единствено и само при иновацията – нов или усъвършенстван начин на управление на училището, се финансират мобилности само за педагогически специалисти (8 педагогически специалисти) без ученици.

При реализиране на мобилността всяко от участващите училища реално представя своята иновация в действие, като представя и съвместно с партниращото училище разработени уроци и дейности.

Дните, определени за мобилност по модула, не са част от дните, определени от чл. 15а, ал. 1 на Наредба № 10/01.09.2016 г.

5.2. Модул 2. Форуми за образователни иновации.

5.2.1. Дейност 1: Регионални форуми

Регионалните форуми са конференция, дискусия, работни семинари и др. с продължителност до два дни и не по-малко от 150 участници, като се финансира на пакетен принцип. Участници във форума могат да бъдат: педагогически специалисти, ученици, представители на висши училища и научни институти и др.

Форумите за представяне и мултиплициране на образователни иновации се организират и провеждат от училище домакин на мобилност със съдействието на гостуващото училище,

след съгласуване с РУО.

При кандидатстването за участие училищата заявяват своето желание и готовност за организиране на регионални форуми, а определянето на училищата, които ще бъдат финансирани по модула, за провеждането им се извършва съобразно следното:

- потенциал и опит в участие и организиране на подобни форуми, свързани с иновациите в образованието през последните 4 години;
- становище на РУО;
- регионално разпределение с цел по-широк обхват, включващо представителство на училища от всеки от регионите: Северозападен (Видин, Враца, Ловеч, Монтана и Плевен), Северен централен (В. Търново, Габрово, Разград, Русе и Силистра), Североизточен (Варна, Добрич, Търговище и Шумен), Югоизточен (Бургас, Сливен, Ст. Загора и Ямбол), Южен централен (Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Хасково), Югозападен (Благоевград, Кюстендил, Перник, София-област и София-град).

Темите на регионалните форуми се определят съвместно с партниращите училища и с регионалното управление по образованието, като могат да бъдат свързани с: дигитализацията в образованието, позитивното образование, креативност и култура за иновации, интегративния подход в обучението, STEM образование, интеркултурното образование и др.

Участниците – педагогически специалисти, експерти, ученици, представители на висши училища и научни институти и др., които да представят по време на провеждане на форумите както собствените си професионални постижения и опит, така и на институциите, които представляват.

Съответното регионално управление на образованието съдейства за изготвяне на програмата, организацията и координацията на участниците и дейностите за провеждането на форума.

Регионалните форуми могат да се провеждат в периода на посещенията на училищата-партньори.

При обективна необходимост регионалните форуми могат да се провеждат в онлайн или хибридна среда.

Дните, определени за участие в регионалните форуми по модула, не са част от дните, определени от чл. 15а, ал. 1 на Наредба № 10/01.09.2016 г.

5.3. Модул 3: „Създаване на условия за обмен на иновации в образованието“

Дейност 1. Създаване на условия за иновации в образованието чрез приложими за училищната система резултати от иновации и иновативни продукти, изготвени от

ученици/ученически екипи и/или от екипи от ученици и педагогически специалисти и/или с научни ръководители.

Финансиране на крайни продукти от създаден иновативен проект в подкрепа на ученето, преподаването, обучението, социализацията, извънкласните дейности и други (ръководство за добри практики, практически инструмент или продукт, изследователски доклади от проучвания, аудиовизуални продукти, софтуерни продукти и други.).

Дейност 2: Мониторинг от МОН и РУО

МОН и РУО извършват мониторинг на дейностите по мобилност и партниране между училищата, както и координация и мониторинг на регионалните форуми. Той се реализира в периода на извършване на дейностите по мобилност и провеждане на форумите.

Дейност 3: Анализ на резултатите по модули 1, 2 и 3:

Изготвяне на научен анализ за резултатите от обмена на иновации и други дейности, които се реализират в рамките на трите модула. Анализ на основните тенденции в училищната промяна, свързани с развитие на културата за иновации в тях.

Дейност 4: Административно обслужване в електронна среда и поддръжка на уеб-базирана платформа за информация, регистрация, координация, мониторинг и отчитане на дейностите по изпълнение на програмата.

Включва се създаване на комуникация между иновативните училища и училищата, които не са вписани в Списъка на иновативните училища, за споделяне на добри практики и обслужване на дейностите по програмата - избор на партньори между училищата; подаване на документите за кандидатстване; оценяване на формулярите; посочват се срокове за кандидатстване и сключване на договори; регистрират се договорите за сътрудничество между директорите, резултатите от извършения мониторинг, документите за отчет на извършените разходи.

Уеб-базираната платформа създава и условия за информираност и контакт между училища, които имат креативни училищни практики и иновации.

Информацията за иновативните училища се допълва и актуализира с поетапна възможност за разширяване на мрежата от иновативни училища, за създаване на база с реализирани успешни проекти, за мултиплициране на образователните иновации, за повишаване авторитета на училището и отварянето му за сътрудничество със заинтересовани страни, за създаване на ефективна комуникация между училищата, за популяризиране и на добрите практики, за създаване на богата база с реализирани успешни проекти, за подпомагане въвеждането на електронните образователни продукти и с още една нова възможност за представяне на творчески продукти, разработени от ученици.

5.4. Модул 4: „Осигуряване на финансови средства за материали, учебни средства и пособия за прилагане на иновативни методи на преподаване“

Дейност 1. Иновативни методи на преподаване, свързани с проектно-базирано обучение

Прилагане на проектно-базираното обучение (ПБО) като стратегия за учене, която може да обхваща едновременно различни учебни предмети. Учителят се очаква да насърчава чрез този метод учениците да идентифицират чрез изследване проблем, тема, да разработват решения, прилагайки доказателства за подкрепа и да представят решението по мотивиран, интересен и интерактивен начин, като използват набор от съвременни средства за визуализация, презентационни умения, критично мислене и способност за синтез и анализ.

ПБО може да включва: ролеви игри, включване на учениците в реални ситуации и казуси от практиката, смесване на жанрове за учене, обмяна на актуална информация, обмяна на опит, придобиване на различни компетентности, изследване и анализиране на множество теми и области от учебния материал, ученически избор, сътрудничество и работа в екип, разнообразни методи на комуникация (писане, обсъждане, визуализация, презентирание и т.н.), съпреживяване и емпатия, презентирание и дебати. Като резултат от ПБО се създава продукт.

Дейност 2. Преподаване чрез интегриране на предметно съдържание

Дейността е свързана с интегриране на предметно съдържание чрез използване на мултидисциплинарен, интердисциплинарен или трансдисциплинарен подход за изучаването на обща тема в подходяща среда, включително чрез използването на ИКТ.

Интердисциплинарното обучение включва организиране и провеждане на тематични бинарни или мултидисциплинарни уроци. Чрез интегралния подход в обучението се откриват междупредметните връзки, постига се взаимовръзка между учебните дисциплини, а знанията, уменията и компетентностите, които придобиват учениците, имат комплексен характер и спомагат на реализирането на компетентностния подход в обучението.

Дейност 3. Промяна в организацията в класната стая, свързана с хибридни решения на обучението

Хибридно или смесено обучение може да се прилага като подход в ученето, който съчетава онлайн образователни материали и възможности за онлайн взаимодействие с традиционни методи на класната стая. Учителят и учениците едновременно присъстват в процеса на обучение и взаимодействат в реално време, с което смесеното обучение има следните предимства: разнообразие на подкрепата, ангажиране на учениците и извън класната стая, насърчаване на асоциативното учене, критичното мислене, насърчаване на

конструктивистското учене, насърчаване на ситуативното учене, насърчаване на учениците да поемат контрола над собственото си обучение и др.

Изборът и прилагането на един или няколко модела за смесено обучение са свързани със спецификата на обучението, средата и индивидуалните потребности на учениците, а именно:

1. Обърнатата класна стая като форма на хибридно обучение

Прилагането на модела на „обърнатата класна стая“ предполага учениците да заемат активна, изследователска позиция, а учителят да е повече в ролята на съветник, който подпомага учебния процес. Ключови предимства са насърчаването на отговорността, активността, критичното мислене, самодисциплината при самостоятелно учене в е-среда, уменията за (само)презентиране на учениците.

2. Изровизация, арт-техники, учене чрез преживяване

Включва се работа с учениците при използването на широк набор от игрови и творчески методи, като се приоритизира принципът „учене чрез преживяване“. Прилагат се педагогически практики от типа на образователни, ролеви игри, драматизации, възстановки, творческо писане, рисуване, арт-терапевтични техники за преодоляване на стрес и агресивни прояви.

3. Работа в екип между учениците и колаборативно обучение

Принципът за екипност и насърчаване на сътрудничеството между учениците се залага във визията за иновативност. Ежедневната работа с учениците се организира като работа в малки групи, работа „на станции“ и др. Насърчава се сътрудничеството с ученици от други класове и паралелки, както и от други образователни организации. Може да се прилага взаимоспомагателният метод, в който деца помагат на деца при решаването на конкретни задачи.

4. Диференцирано/индивидуализирано обучение и персонализирано обучение

Педагогическите практики, които се обединяват в тази група, са свързани с ефективно прилагане на индивидуалния подход в обучението – използването на различни, гъвкави системи за оценяване, персонализиране на учебната среда и изготвяне на план за работа с учениците, съобразен с индивидуалния напредък, интересите, потребностите и приоритетите.

5. Сугестопедичен метод, Монтесори метод и др.

Прилагане на педагогически методи за по-бързо и ефективно усвояване на учебното съдържание насърчава се развитието на потенциала на всеки ученик, използвайки комплексна система от принципи на обучение и възпитание.

5.5. Модул 5 „Създаване на методика и ресурси за STEM образование в STEM среда“

Дейност 1: Изработване на препоръки и методология за учители за преподаване в STEM

среда в областта на природните и инженерните науки, математиката и технологиите с цел повишаване на образователните резултати на учениците, придобиване на система от компетентности, развитие и кариерно ориентиране на учениците, насочването им към технологични професии, професиите на бъдещето, инженерни науки и природо-математическото знание.

Дейност 2: Разработване на критерии, индикатори и методология за прилагане, анализ и оценка на училищните обучителни ресурси и инструментариум за STEM. Прилагането на критерии и измерими индикатори за приложимост на създадените обучителни ресурси ще допринесе, от една страна, за по-ефективното им приложение, от друга, за по-мотивираща среда за подготовка на нови обучителни ресурси в училищата.

Дейност 3: Разработване на ресурси – модели за STEM образование и популяризирането им. Създаването на обучителни ресурси – модели цели да демонстрира приложението на обща методика за преподаване на интегрирано знание, а от друга страна – да създаде примери и стимули за прилагане на подобни училищни ресурси.

6. РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ

6.1. Принципи на финансиране

По модули 1, 2 и 3:

- 6.1.1. Финансирането за мобилност се извършва на пакетен принцип, включващ допустими и задължителни разходи.
- 6.1.2. Финансовият пакет за одобрено участие на иновативно училище е до 3710 лв.
- 6.1.3. Финансов пакет за училище, одобрено за участие в модулите, което не е в Списъка на иновативните училища – до 2600 лв.
- 6.1.4. Финансовите средства за мобилност на частните училища, включени в модулите, се предоставят на партниращото държавно или общинско училище и се разходват съгласно правилата за изпълнение на програмата. Командирането на учителите от частните училища се извършва в съответствие с чл. 5 от Наредбата за командировките в страната.
- 6.1.5. Финансовите средства на българските средни училища в Прага и Братислава за участие в мобилност и форум за образователни иновации са в размер на по 3600 лв. на всяко от посочените училища и се осъществява на пакетен принцип. Училището, домакин на мобилността на посочените училища, се определя от Комисията в МОН, съобразно техните интереси и потребности.
- 6.1.6. Финансиране на дейността по организиране и провеждане на регионалните форуми

се извършва на пакетен принцип.

6.1.7. В случай на дистанционно провеждане на форумите, предвидените средства в т. 6.1.6. се разходват за други дейности по Програмата.

6.1.8. Финансиране на дейности по Модул 3., „Създаване на условия за иновации в образованието“, свързани с:

6.1.8.1. Създаване на условия за иновации в образованието чрез приложими за училищната система резултати от иновации и иновативни продукти, изготвени от ученици/ученически екипи и/или от екип от ученици и педагогически специалисти и/или с научни ръководители.

6.1.8.2. Финансиране на дейности по мониторинг от МОН и РУО, координиране и оказване на съдействие за организиране и провеждане на форумите за образователни иновации.

6.1.8.3. Финансиране на дейност за извършване на научноизследователски анализ по трите модула.

6.1.8.4. Финансиране на дейност за административно обслужване в електронна среда и поддръжка на уеб-базирана платформа за дейностите по програмата.

По Модул 4:

Бенефициентите могат да кандидатстват само с 1 проект по една от описаните дейности в т. 5, които се осъществяват от педагогически специалисти от училището и може да се отнасят за:

- Паралелка/и
- Випуск/и
- Всички паралелки в училище.

В училищния проект се описват:

- Конкретните иновативни методи на преподаване, които се реализират, паралелките и броят ученици в тях, броят на планираните часове и темите;
- Броят на педагогическите специалисти;
- Необходимите материали, пособия и други консумативи за изпълнение на дейностите, в това число и необходимо специално работно облекло или елементи от него на учениците в проекта.

Възлагането, изпълнението, отчитането и контролът на дейностите се извършват от директора на училището. Документацията, която удостоверява закупуването на необходимите материали и пособия, свързани с изпълняваните иновативни методи на преподаване, се съхранява в училището.

Оценяване и класиране на проектните предложения: Оценка на проектните предложения се извършва от комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката.

По Модул 5:

Националният STEM център сключва договори с физически и/или юридически лица за изпълнение на дейностите в съответствие с нормативните изисквания.

6.2. Допустимо финансиране и други

По модули 1, 2 и 3:

- 6.2.1. Допустимите разходи от предоставените финансови пакети за иновативните училища и училища, участващи в модулите, които не са включени в Списъка на иновативните училища са: командировъчни разходи за педагогическия персонал; транспортни разходи; разходи за нощувки и разходи за храна на участващите ученици и педагогически персонал, консумативи и материали за целите на обмена, създаване на иновативни продукти, както и външни услуги пряко свързани с изпълнение на дейностите в модулите; посещения на места и обекти с образователно, културно, историческо и екологично значение и провеждане на уроци в тях.
- 6.2.2. Допустимите разходи за мониторинг от МОН и РУО са за разходи по Наредбата за командировките в страната.
- 6.2.3. Допустимите разходи за уеб-базираната платформа са за административно обслужване в електронна среда и поддръжка.
- 6.2.4. Допустимите средства по Дейност 1 от Модул 3 са за електронни и други образователни ресурси, приложения, софтуерни продукти; програми, изследователски практики и др.

По Модул 4:

Финансирането на дейностите по Модул 4 се извършва на базата на одобрени проекти в зависимост от броя на обхванатите ученици, за които се прилагат иновативните методи на преподаване, както следва:

- училища, чиято иновация обхваща до 100 ученици, с 30 учебни часа годишно – до 800 лв.
- училища, чиято иновация обхваща над 100 ученици, с 30 учебни часа годишно – до 1000 лв.
- училища, чиято иновация обхваща над 100 ученици, с над 50 учебни часа годишно – до 1800 лв.

Финансирането на одобрените проекти се извършва на един транш в началото на изпълнението на проектите.

По Модул 5:

Допустими са разходите, свързани с изработването на препоръки и методология за учители за преподаване в STEM среда, разработването на критерии, индикатори и методология за прилагане, анализ и оценка на училищните обучителни ресурси и инструментариум за STEM, разработване на ресурси – модели за STEM образование.

7. СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ:

- По Модул 1, Модул 2, Модул 3 - от 01.09.2022 г. до 31.08.2023 г.
- По Модул 4 – до 30 юни 2023 г.
- По Модул 5 – до 25 декември 2022 г.

8. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

По модули 1,2 и 3:

- Осъществена мобилност на иновативни училища и училища, разработващи иновации: - до 600 училища и до 4800 ученици и учители.
- Провеждане на публични изяви за представяне на иновативната училищна дейност при партниране на местно ниво – до 600.
- Организиране и провеждане на регионални форуми за обмен на образователни иновации: - до 8 форума.
- Създадени условия за иновации в образованието чрез популяризиране, приложими за училищната система, резултати от иновации и научни или иновативни продукти.
- Административно обслужване в електронна среда и поддръжка на уеб-базирана платформа за информация, регистрация, координация, мониторинг и отчитане на дейностите по изпълнение на програмата.

По Модул 4:

- Подобрени условия за провеждане на иновативното образование;
- Повишена мотивация за учене;
- Подпомагане на вътрешноучилищна квалификация за иновативни методи на обучение.
- до 200 финансирани училищни проекти
- до 5000 ученици, обхванати в дейности по програмата
- до 1000 педагогически специалисти, участвали в изпълнението на дейностите по

модула.

По Модул 5:

- Изработени препоръки и методология за учители за преподаване в STEM среда;
- Разработени критерии, индикатори и методология за прилагане, анализ и оценка на училищните обучителни ресурси и инструментариум за STEM;
- Разработени обучителни ресурси – модели за STEM образование.

9. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО

9.1. Етапи на финансиране:

Предоставянето на одобрените средства за изпълнение на дейностите по Модул 1 и по Модул 2 от училищата се извършва след приемане на Постановление от Министерски съвет.

Модул 1:

По Модул 1.1. Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между иновативни училища, публични изяви и продукти, представящи обмена на иновации – до 1 093 000 лв.

Финансовият пакет за одобрено участие на иновативно училище е до 3 643 лв., който включва: 3543 лв. за мобилност и 100 лв. за публичност и за продукти, представящи обмена на иновации (до 300 училища, с по общо 8 ученици и учители, участници в мобилност за срок до 4 дни).

По Модул 1.2. Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации на училища, които не са в Списъка на иновативните училища, но са включени в модула – до 775 000 лв.

Финансов пакет за училище, одобрено за участие в модула, което не е в Списъка на иновативните училища – до 2583 лв. (до 300 училища с по общо 8 ученици и учители, участници в двете мобилности).

Административното обслужване в електронна среда и поддръжка на веб-базирана платформа се осъществява от външен изпълнител – до 25 000 лв.

По Модул 1.2.1. Участие в мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации на българските средни училища в Прага и в Братислава – до 7 200 лв., в размер на 3600 лв. за всяко от посочените училища.

Модул 2:

Дейност.1. Регионални форуми

Финансиране на дейности по организиране и провеждане на регионалните форуми – общо до 30 000 лв.

Модул 3:

Дейност.1. – приложими за училищната система резултати и иновативни продукти – до 47 000 лв.

Дейност 2. – Мониторинг за изпълнение на дейностите по модули 1, 2 и 3 от МОН и РУО – до 8 000 лв.

Дейност.3. – Анализ на резултатите – до 14 800 лв.

9.2.Средствата по програмата се предоставят до 30.11.2022 г.

Модул 4:

Финансовите средства по Модул 4 се предоставят на училищата и се използват за подкрепа на пряката работа на педагогическите специалисти за закупуване на необходимите учебни материали и пособия.

Училищата, извършващи финансови разходи, са длъжни да водят точна и редовна финансова документация при спазване на националното законодателство в областта на финансовото управление и контрол.

Модул 5:

Финансовите средства по модула се предоставят на Националния STEM център и се използват за изпълнение на дейностите по него в срок до 15 декември 2022 година.

10. ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ИЗИСКУЕМИТЕ ДОКУМЕНТИ НА БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ

10.1.Модул 1:

10.1.1. Кандидатстване

След утвърждаване на Програмата в електронната платформа се публикуват:

- информация за сроковете за кандидатстване, както и Правилата към програмата;
- акаунтите на определените експерти в комисиите на МОН и РУО;
- база данни за училищата в страната;
- информация за училищата, желаещи участие, прилаганите от тях видове иновации и резултатни съвременни методи и форми на обучение и управление;
- формуляр за кандидатстване;
- иновативните училища-домакини/организатори заявяват желание за организиране и провеждане на регионален форум и вписват предложение за тема по Модул 2. 1. След съгласуване с РУО
- избор на партньор между училищата, изготвяне и публикуване в електронната платформа на договори за сътрудничество по образец.

Комисията в МОН, след проверка на документите в електронната платформа, представя доклад на министъра на образованието и науката с предложение за утвърждаване на списък на избраните училища за участие в модула.

10.2. Модул 2.

Комисията в МОН определя местата за провеждане на регионалните форуми.

РУО публикува на информационната си страница одобрените училища домакини/организатори, темите и сроковете, за провеждането на регионалните форуми.

10.3. Модул 3

10.3.1. Началникът на РУО може да направи мотивирано предложение до Министерството на образованието и науката за финансиране на иновативен резултат/продукт по Дейност 1 на Модул 3 след представянето му в Регионален форум и изразени мнения, становища и др. на участниците във Форума и/или на други заинтересовани страни за качествата и ефективността на предложения резултат / продукт.

10.3.2. Предложенията по т. 10. 3. 1. се правят до 1 октомври 2022 г. и включват описание на оригиналност и яснота, приложимост и значимост на иновативния резултат/продукт; функционалност, степен на завършеност и актуалност.

10.3.3. Комисията, определена от министъра на образованието и науката, разглежда предложенията от РУО и прави мотивирано предложение до министъра на образованието и науката за одобряването им.

Списъкът на училищата, определени за участие в модула, се публикува в електронната платформа и на официалната страница на Министерството на образованието и науката след утвърждаването му от министъра на образованието и науката.

10.4. Модул 4:

Оценяването и класирането на проектните предложения се осъществява от комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката. Оценяването и класирането на проектните предложения се извършват в две категории:

- Училищата, включени в Списъка на иновативните училища за съответната година, представят информация с описание на прилаганата иновация в училището в съответствие с т. 5.
- Училищата, които не са включени в Списъка на иновативните училища представят информация с подробно описание на прилаганите иновативни методи на преподаване по т. 5, които са реализирани и се планират такива в училището, информация за паралелките и броя ученици в тях, броя на учебните часове и темите, както и броя на

педагогическите специалисти, прилагащи иновативните методи на преподаване.

Информацията задължително съдържа лицата и/или екипите за организиране и координиране на изпълняваните иновативни методи на преподаване по прилаганите иновации. Необходимо е да се обоснове закупуването на материали, пособия и други консумативи за изпълнение на прилаганите иновации, в това число и за необходимо специално работно облекло на учениците в проекта.

Комисията, назначена със заповед на министъра на образованието и науката, извършва подбор на кандидатите съобразно определените критерии за финансиране до определения максимален размер на финансиране по Модул 4.

Комисията в МОН след оценяване представя доклад на министъра на образованието и науката с предложение за утвърждаване на списък на избраните училища за финансово подпомагане на прилаганите от тях иновативни методи на преподаване. Списъкът на училищата, определени за участие в модула, се публикува в електронната платформа и на официалната страница на Министерството на образованието и науката след утвърждаването му от министъра на образованието и науката.

10.5. Модул 5:

Националният STEM център може да сключва договори за изпълнение на дейностите от Модул 5 по програмата с отделни физически лица или екипи от експерти и/или с юридически лица, висши училища, БАН, научни институти, организации с опит в обучението на учители, в разработването на методологии, образователни продукти и анализ в съответствие с нормативните изисквания.

11. ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ОТ БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ

По модули 1, 2 и 3:

- 11.1. След приключване на програмата бенефициентите представят отчет за изпълнение на дейностите на модулите в срок до 31.08.2023 г.
- 11.2. Формулярът за отчет от училищата е финансов и съдържателен, който включва и самооценка. Попълва се в електронната платформа в същия срок.
- 11.3. Формулярът за отчет от РУО е съдържателен за изпълнение на дейностите и постигнатите цели в региона. Попълва се в електронната платформата в срок до 31.08.2023 г.

По Модул 4:

Бенефициентите в срок до 31.08.2023 г. представят в МОН чрез електронната система отчет за изпълнението на програмата. Отчетът за изпълнението трябва да съдържа

финансова част и съдържателна част.

По Модул 5:

Бенефициентът – Националният STEM център, изготвя годишен финансов и съдържателен отчет по всяка от дейностите.

12. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

По модули 1, 2 и 3:

При реализацията на дейностите за изпълнението на целите на модулите се осъществява мониторинг от РУО и от МОН по изпълнението на дейностите, извършвани от бенефициентите:

12.1. Началникът на РУО възлага със заповед на експерти от РУО осъществяване на координация и мониторинг на дейностите по модулите в съответната област.

Мониторингът от РУО се осъществява чрез:

- Мониторинг на място или онлайн при реализиране на дейностите;
- Мониторинг по документи в електронната платформа;
- Мониторинг чрез извършване на анкети, срещи, разговори с ученици, учители, ръководства на училищата, родители, вкл. и онлайн.

За резултатите от извършения мониторинг се съставя карта за осъществен мониторинг и/или протокол в електронната платформа.

12.2. За осъществяване дейностите по мониторинг от МОН:

Министърът на образованието и науката определя със заповед Комисия за управление на дейностите по трите модула, която извършва и мониторинг.

Комисията в МОН изготвя окончателен отчет за резултатите от изпълнението в определените срокове, посочени в заповед на министъра на образованието и науката.

По Модул 4:

За изпълнението на дейностите и постигането на целите от бенефициентите се осъществява мониторинг от МОН и РУО.

Началникът на РУО възлага със заповед на експерти от РУО осъществяване на координация и мониторинг на дейностите по модула в съответната област.

Мониторингът от РУО се осъществява чрез:

- Мониторинг по документи.
- Мониторинг чрез извършване на анкети, срещи, разговори с ученици, учители, ръководства на училищата, родители, вкл. и онлайн.

Дейностите по мониторинг от МОН се осъществяват от комисията, определена със

заповед на министъра на образованието и науката

По Модул 5:

Контролът се осъществява от МОН.

Комисията в МОН изготвя окончателен доклад за резултатите от изпълнението на модула в срокове, определени в заповед на министъра на образованието и науката.

Националният STEM център изготвя окончателен годишен финансов и съдържателен отчет по всяка от дейностите.

13. ДЕМАРКАЦИЯ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ С ДРУГИ НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ИЛИ ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИ ИЛИ ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

13.1. Дейностите и средствата по националната програма не могат да дублират дейности и средства с еднакво предназначение по други национални програми за развитие на образованието, друго национално финансиране, фондовете на Европейския съюз, както и други донорски програми, което се декларира от съответния бенефициент, подал проектно предложение/искане за финансиране.

13.2. Декларацията по т. 13.1. е задължителна и следва да съдържа следния текст: „Декларирам, че дейностите, за които кандидатствам, не са финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема или процедура от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма“.